

Протокол общественных слушаний посредством открытых собраний

от «23» июля 2024 года

1. Наименование местного исполнительного органа административно-территориальной единицы (областей, городов республиканского значения, столицы), на территории которого осуществляется деятельность, или на территорию которого будет оказано влияние:

ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Карагандинской области».

2. Предмет общественных слушаний:

Отчет о возможных воздействиях на окружающую среду к планам горных работ на добычу золотосодержащих руд на месторождении Прогресс (участки №№1, 2) и поверхностного комплекса производственных объектов

3. Наименование уполномоченного органа в области охраны окружающей среды или местного исполнительного органа (области, городов республиканского значения, столицы), в адрес которого направлены материалы, выносимые на общественные слушания:

ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Карагандинской области».

4. Местонахождение намечаемой деятельности:

Карагандинская область, Каркаралинский район, Томарский с.о., с.Томар, географические координаты 49° 01' 28,00" С, 76° 32' 31,00" В

5. Наименование всех административно-территориальной единиц, затронутых возможным воздействием намечаемой деятельности:

Карагандинская область, Каркаралинский район, Томарский с.о., с.Томар

6. Реквизиты и контактные данные инициатора намечаемой деятельности:

ТОО «Тау-Кен Прогресс», БИН 140440008838, Юридический адрес предприятия: Республика Казахстан, Карагандинская область, Караганда г.а., г.Караганда, р.а. им. Казыбек Би, улица Молокова, строение 112, н.п. 5. email: tk-progress@mail.ru, тел.: тел.: +7 777 485 0304.

7. Реквизиты и контактные данные разработчиков документации объектов государственной экологической экспертизы:

ТОО «Есо Jer», БИН 200640023864, г.Караганда, ул. Алиханова 37, оф. 627, тел.8-771-259-66-16, эл.почта: ecojer@mail.ru.

8. Дата, время, место проведения общественных слушаний:

время начала регистрации участников 23.07.2024 г. в 11:00.

начало общественных слушаний 23.07.2024 г. в 11:05.

время окончания общественных слушаний 23.07.2024 г. в 12:00

Место проведения: слушания проводились в режиме **открытого собрания** по адресу Карагандинская область, Каркаралинский район, Томарский с.о., с.Томар, ул.Мади, 16 (школа №22), а также посредством конференции на платформе ZOOM (ссылка на онлайн-подключение: <https://us04web.zoom.us/j/76502938427?pwd=7JHTTYwpVZoofA74u1rlqgEJbHea2q.1>

Идентификатор: 765 0293 8427, Код доступа: gd6Spw.

9. Копия письма-запроса от инициатора намечаемой деятельности и копия письма-ответа местных исполнительных органов административно-территориальной единицы:

Копия письма-запроса исх. № 24361135001 от 11.06.2024 г., а также письмо-ответ исх. № 24361135001 от 14.06.2024 г., приложены в приложении к настоящему протоколу.

10. Регистрационный лист участников:

Участвовали:

- Представители инициатора намечаемой деятельности ТОО «Тау-Кен Прогресс»;

- Представители фирмы разработчика проектной документации ТОО «Есо Jer»;

- Заинтересованная общественность;

- Регистрационный лист участников приложен в приложении к настоящему протоколу.

11. Информация о проведение общественных слушаний распространена на казахском и русском языках следующими способами:

1. На Едином экологическом портале <https://ecoportal.kz>, 18.06.2024 г.;

2. на официальном интернет-ресурсе местного исполнительного органа: и <https://www.gov.kz/memleket/entities>, 18.06.2024 г.;

3. в средствах массовой информации, в том числе:

- в газетном издании "QARQARALY" №24 (11 974) от 15.06.2024 г. сканированные копии приложены в приложении настоящего протокола;

- посредством теле эфира Карагандинский областной филиал АО «Республиканская телерадиокорпорация «Казахстан» 18.06.2024 г.. эфирная справка о проведении эфира приложена в приложении настоящего протокола, аудио материал проката в эфире приобщён к настоящему протоколу;

4. на досках объявлений

12. Решения участников общественных слушаний:

1. Участниками общественных слушаний был выбран секретарь общественных слушаний Нуриева Валерия Игоревна, ТОО «Есо Jer». Количество участников 28, «за» 28, «против» нет, «воздержавшихся» - нет.

2. Также был утверждён регламент проведения общественных слушаний. Количество участников 28, «за» 28, «против» нет, «воздержавшихся» нет.

13. Сведения о всех заслушанных докладах:

Представитель заказчика ТОО "Тау-Кен Прогресс" выступил с докладом на тему "Отчет о возможных воздействиях на окружающую среду на планы горных работ по добыче золотосодержащих руд на месторождении Прогресс (участки №№1, 2) и поверхностном комплексе производственных объектов".

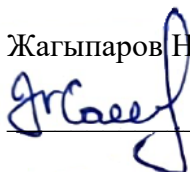
14. Во время проведения общественных слушаний поступило 9 вопроса от присутствующих, вопросы и ответы приведены ниже в сводной таблице замечаний и предложений, на момент проведения общественных слушаний приведённые замечания были отработаны и сняты.

15. Замечаний о качестве рассматриваемых документов и заслушанных докладов на предмет полноты и доступности их понимания, а также рекомендаций по их улучшению, от участников общественных слушаний не последовало, что говорит о положительном мнении участников.

16. Обжалование протокола общественных слушаний возможно в судебном и досудебном порядке согласно Административному процедурно-процессуальному кодексу Республики Казахстан.

17. Председатель общественных слушаний:

Жагыпаров Н.Р., аким ГУ «Аппарат акима Томарского сельского округа»

«25» июля 2024 ж.

18. Секретарь общественных слушаний:

Нуриева В.И., инженер-эколог ТОО «Есо Јер»

«25» июля 2024 г.

Сводная таблица замечаний и предложений, полученных до и во время проведения общественных слушаний

№ п/п	Замечания и предложения участников (фамилия, имя, отчество (при наличии) участника, должность, наименование представляемой организации)	Ответы на замечания и предложения участников (фамилия, имя, отчество (при наличии) отвечающего, должность, наименование представляемой организации)	Примечание (снятое замечание или предложение)
1	Тезекбаев Н.Н, местный житель: При использовании карьерных вод для промышленных нужд не повлияет ли это на подземную питьевую воду Томарского двора? Не останется ли деревня без питьевой воды?	Нгиманов К.М., юрист "Тау-Кен Прогресс": По итогам проведенных разведочных работ влияние на подземную питьевую воду села Томар отсутствует. Об этом мы узнаем, допросив еще одну водную инспекцию.	<u>Замечание снято</u>
2	Тезекбаев Н.Н, местный житель: Говорят, что существует 70 видов загрязняющих веществ. Что это за вещества?	Нуриева В.И., инженер-эколог ТОО «Есо Jet»: В процессе реализации запланированной деятельности будет 70 источников выбросов загрязняющих веществ. Загрязняющих веществ будет 13: оксиды железа (II, III), Марганец и его соединения, диоксид азота, оксид азота, диоксид серы, оксид углерода, газообразные соединения фтора, бензин, взвешенные вещества, неорганическая пыль с содержанием кремния менее 20%, неорганическая пыль с содержанием кремния 20-70%, содержащая кремний 70% , пыль резиновая.	<u>Замечание снято</u>
3	Максуре Н.О., местный житель: Вы обогащаете руду здесь или переносите ее в другое место? Используйте ли вы вредный реагент?	Нгиманов К.М., юрист "Тау-Кен Прогресс": Работы по обогащению этой породы не проводятся. Руда будет только дробиться. Никаких вредных реагентов не используется. Далее руду будем отправлять в Балхаш для дальнейшего обогащения.	<u>Замечание снято</u>
4	Максуре Н.О., местный житель: Где и каким путем вы перевозите руду?	Нгиманов К.М., юрист "Тау-Кен Прогресс": Для перевозки руды используется специальная полевая дорога. Дорога в с. Томар не используется для перевозки руды	<u>Замечание снято</u>
5	Сайдин М.Ж., местный житель: Как вы добываете руду? Открытым или закрытым способом?	Нгиманов К.М., юрист "Тау-Кен Прогресс": Месторождение добывается открытым способом.	<u>Замечание снято</u>
6	Максуре Н.О., местный житель: Через 8-9 лет после завершения раскопок карьер останется с той же открытой поверхностью?	Витик А.З., директор ТОО"Тау-Кен Прогресс": После завершения раскопок на месторождении это месторождение рекультивируется. То есть восстанавливается. Рекультивация рассматривается отдельными проектами	<u>Замечание снято</u>
7	Максуре Н.О., местный житель: Нанимаете местных жителей? Нанимаете людей без специальности?	Витик А.З., директор ТОО"Тау-Кен Прогресс": Да, мы берем на работу местных жителей. Нужны будут специалисты, которые будут проводить различные работы.	<u>Замечание снято</u>

		Принимаем на строительные работы, не требующие определенной специальности, на другие работы, такие как дробление руды. Нам выгодно нанимать местных жителей. Мы также можем обучить кого-то из местных жителей.	
8	Қазиева Т., местный житель: Какую работу экологи проделали над проектом методом закрытого производства, чтобы минимизировать вред для жизни человека.	Нгиманов К.М., юрист "Тау-Кен Прогресс": Для снижения выбросов пыли проектом предусмотрено орошение карьерных дорог и горной массы водой.	<u><i>Замечание снято</i></u>
9	Максуре Н.О., местный житель: Нельзя ли изменить название месторождения с Прогресса на Сұлушоқы? Потому что место, где находится месторождение так называется.	Витик А.З., директор ТОО"Тау-Кен Прогресс": Мы не против на изменения названии месторождения	<u><i>Замечание снято</i></u>

Письмо-запрос

Приложение 3.1.
к Правилам проведения
общественных слушаний

Форма письма-запроса от инициатора общественных слушаний на проведение общественных слушаний в местные исполнительные органы административно-территориальных единиц (района, города)

исходящий номер: 24361135001, Дата: 11/06/2024

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

Информируем Вас о: Проведение оценки воздействия на окружающую среду (в том числе сопровождаемой оценкой трансграничных воздействий)

(наименование в соответствии с пунктом 12 настоящих Правил)

Будет осуществляться на следующей территории:

(территория воздействия, географические координаты участка)

Предоставляем перечень административно-территориальных единиц, на территорию которых может быть оказано воздействие, и на территории которых будут проведены общественные слушания:

Предмет общественных слушаний: ОТЧЕТ О ВОЗМОЖНЫХ ВОЗДЕЙСТВИЯХ НА ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ к планам горных работ на добычу золотосодержащих руд на месторождении Прогресс (участки №№1, 2) и поверхностного комплекса производственных объектов

(тема, название общественных слушаний, предмет общественных слушаний в обязательном случае должен содержать точное наименование, место осуществления, срок намечаемой деятельности и наименование инициатора намечаемой деятельности)

Просим согласовать нижеуказанные условия проведения общественных слушаний: Карагандинская область, Каркаралинский район, Томарский с.о., с.Томар, ул.Мади, 16 (школа №22), а также посредством ZOOM конференции:
<https://us04web.zoom.us/j/76502938427?pwd=7JHTTYwpVZoofA74u1rkqEJbHea2q.1> Идентификатор конференции: 765 0293 8427
Код доступа: gd6Spw, 23/07/2024 11:00

(место, дата и время начала проведения общественных слушаний)

Место проведения общественных слушаний в населенном (-ых) пункте (-ах) обосновано их ближайшим расположением к территории намечаемой деятельности (км).

Объявление о проведении общественных слушаний на казахском и русском языках будет распространено следующими способами:

газета "ҚАРҚАРАЛЫ"; Карагандинский областной филиал АО «Республиканская телерадиокорпорация «Казахстан»

(наименование газеты, теле- и радиоканала, где будет размещено объявление)

доска объявлений пос.Томар

(расположение мест, специально предназначенных для размещения печатных объявлений (доски объявлений))

Просим также подтвердить наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний.

В соответствии с Экологическим кодексом Республики Казахстан и Правилами проведения общественных слушаний, общественные слушания проводятся под председательством представителя местного исполнительного органа соответствующей административно-территориальной единицы (района, города). Местный исполнительный орган обеспечивает видео- и аудиозапись открытого собрания общественных слушаний. Электронный носитель с видео- и аудиозаписью всего хода открытого собрания общественных слушаний с начала регистрации до закрытия общественных слушаний и подведением итогов слушаний, подлежит приобщению (публикации) к протоколу общественных слушаний.

В соответствии с требованиями законодательства просим обеспечить регистрацию участников общественных слушаний и видео- и аудиозапись общественных слушаний.»

"Товарищество с ограниченной ответственностью "Тау-Кен Прогресс"" (БИН: 140440008838), 8-700-722-4356, tk-progress@mail.ru,

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

Письмо-ответ

Приложение 3.
к Правилам проведения
общественных слушаний

Форма письма-ответа инициатору общественных слушаний от местных исполнительных органов административно-территориальных единиц (района, города) на проведение общественных слушаний

исходящий номер: 24361135001, Дата: 14/06/2024

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

«В ответ на Ваше письмо (исх. №24361135001, от 11/06/2024 (дата)) о согласовании предлагаемых Вами условий проведения общественных слушаний, сообщаем следующее:

«Согласовываем проведение общественных слушаний по предмету ОТЧЕТ О ВОЗМОЖНЫХ ВОЗДЕЙСТВИЯХ НА ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ к планам горных работ на добычу золотосодержащих руд на месторождении Прогресс (участки №№1, 2) и поверхностного комплекса производственных объектов, в предлагаемую Вами 23/07/2024 11:00, Карагандинская область, Каркаралинский район, Томарский с.о., с.Томар, ул.Мали, 16 (школа №22), а также посредством ZOOM конференции: <https://us04web.zoom.us/j/76502938427?pwd=7JHTTUwpVZoofA74ulRlqgEJbHea2q.1> Идентификатор конференции: 765 0293 8427 Код доступа: gd6Sprw(дату, место, время начала проведения общественных слушаний)»

(к причинам несогласования относятся: место проведения не относится к территории административно-территориальных единиц, на которую может быть оказано воздействие в результате осуществления намечаемой деятельности; дата и время проведения выпадает на выходные и/или праздничные дни, нерабочее время. "Поддерживаем, предложенные Вами способы распространения объявления о проведении общественных слушаний". или "Предлагаем дополнить (заменить) следующими способами, для более эффективного информирования общественности").

«Подтверждаем наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний».

«Перечень заинтересованных государственных органов: 1. 2.»

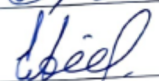

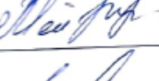

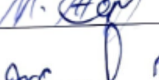

"Товарищество с ограниченной ответственностью "Тау-Кен Прогресс"" (БИН: 140440008838), 8-700-722-4356, tks-progress@mail.ru.

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

Регистрационный лист участников общественных слушаний
Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тіркеу парағы
"Тау-Кен Прогресс" ЖШС

«Прогресс кен орнында (№№1, 2 учаскелер) және өндірістік объектілердің Үстірт кешенінде құрамында алтыны бар кендерді өндіруге арналған Тау-кен жұмыстарының жоспарларына қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп»
23.07.2024 ж.

№	ФИО (при наличии) Тегі Аты Әкесінің аты (бар болса)	Категория участника (представитель заинтересованной общественности, общественности, государственного органа, инициатора) Қатысушы санаты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың, мемлекеттік органның, бастамашының өкілі)	Контактный номер телефона Байланыс телефон нөмірі	Форма участия (лично или посредством конференц-связи) Қатысу нысаны (жеке немесе конференц- байланыс арқылы)	Подпись Қолы (ашық жиналысқа қатысқан жағдайда)
1	Әбдімәмбетов Мамат	ауыл тұрғыны	87055732380	Оқно	
2	Абдықали Бексұлтан	ауыл тұрғыны	87055875753	Оқно	
3	Мембетов Айдар	ауыл тұрғыны	87785781969	Оқно	
4	Қошқарұлы Нәзім	ауыл тұрғыны	87711967998	Оқно	
5	Туркбаев Мұрат	ауыл тұрғыны		Оқно	
6	Аманжол Серік	ауыл тұрғыны	87775760494	Оқно	
7	Мәсімов Мұрат	ауыл тұрғыны	8777	Оқно	
8	Сәидин Мейрам	ауыл тұрғыны	87711295288	Оқно	
9	Қызылқанды Әбділхамитов	ауыл тұрғыны		Оқно	
10	Қошқарұлы Мұрат	ауыл тұрғыны	87055430128	Оқно	

№	ФИО (при наличии) Тегі Аты Әкесінің аты (бар болса)	Категория участника (представитель заинтересованной общественности, общественности, государственного органа, инициатора) Қатысушы санаты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың, мемлекеттік органның, бастамашының өкілі)	Контактный номер телефона Байланыс телефон нөмірі	Форма участия (лично или посредством конференц-связи) Қатысу нысаны (жеке немесе конференц- байланыс арқылы)	Подпись Қолы (ашық жиналысқа қатысқан жағдайда)
11.	Ермекова Сәлімжан	ағым тұрғыні	87713347169	орно	
12.	Ермек Асан	ағым	87051512837	орно	
13.	Кашперов Жан	ағым	87779140864	орно	
14.	Дәулетбаева Әлім	ағым	8705920464	орно	
15.	Қауашева Мұсажан	ағым	87055883745	орно	
16.	Қастаубалва Қашша	ағым	87712628648	орно	
17.	Асанов Әлірхан	ағым	87712887547	орно	
18.	Майсолов Мақсат	ағым	8777758465	орно	
19.	Әбдізов Қасым	ағым	87092752691	орно	
20.	Қазиев ЕРҒАНАТ	ағым	87765771981	орно	
21.	ШАМАНБАЕВ. МАЙСАТ.	ағым	87770486372	орно	
22.	Жолдықов Н.Р	ағым	87765341988	орно	
23.	Жабаев. Д.К	Боташар	87014590505	орно	

Qarqaraly

Газет 1930 жылдың 7 қарашасынан шығады

15 маусым 2024 жыл Сенбі №24 (11 974)

<https://qarqaralygazeti.kz>

www.facebook.com/qarqaralygazeti/

[qarqaraly_gazeti](https://www.instagram.com/qarqaraly_gazeti)

karkaraly_foo@mail.ru

Әкім есебі

Есептік кездесулер басталды

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2022 жылғы 3 наурыздағы "Әкімдердің халықпен кездесулерін өткізу туралы" №826 Жарлығына сәйкес, мергілікті өкімдердің 2024 жылғы жартыжылдықтағы халықпен есепті кездесулері басталды.

Есепті кездесулерге аудан әкімі Ә.Арғынов, аудандық мәслихат төрағасы С.Оспанов және бірқатар аудандық бөлім басшылары қатысады.

Алғашқы кездесулер 11 маусым күні Мәди, Тәттімбет, Н.Нұрмақов және Абай аудандық округтерінде басталып, 12 маусым күні Қорғанды, М.Мамыраев және Қырым аудандық округтерінде жалғасын тапты. Ал 13 маусымда есепті кездесулер Тегісташ, Қарығалы және Қ.Аманжолов аудандық округтерінде өтті.

Кездесу барысында аудандық округ әкімдері есепті баындама

«Қарқаралы ауданының әкім аппараты» ММ

жазап атқарылып жатқан жұмыстар мен алда тұрған жоспарларын бөлісті.

Бұдан кейін, тұрғындар өз сауал-отындарын жолдап, құзырлы сәлде жетекшілермен бірге округтердегі мәселелер бірлесіп талқыланды. Оның ішінде интернет, жол, ауыз су, денсаулық, білім, ветеринария, электр желісі, экология және тағы басқа да мәселелерге қатысты түйінді сұрақтар көтеріліп, аудан әкімі және жауапты мекеме басшылары тарапынан жауаптар берілді.

Аудан басшысы кездесулерде көтерілген сұрақтардың сапалы

шешімін қарастыру және жоспарлы жұмыстарды жүзеге асыру бойынша округ әкімдері мен бөлім басшыларына бірқатар тапсырма берді.

«Қарқаралы ауданының әкім аппараты» ММ

Құрметті аудан тұрғындары!

Баршаңызды мұсылман қауымының ұлық мерекесі – Құрбан айт мерекесімен құттықтаймыз! Асыл дүниә адамзатты береке-бірлікке, мейрам-шапағатқа, бауырмалдық пен жанашырлыққа шақырады. Адамдардың өзара ымырасы мен келісімін бекемдеп, өмірдегі мейрамадәл сұлулық төгіп, мұқтаж жаңдарға көмек пен қолдау көрсетілетін маңызды мерекенің бірі де берейі – Құрбан айт мерекесі.

Жыл айналып осы мерекеге жеткен адамға өмірдің осы кезеңіне өкінішпен жеткен үшін шұғырлық қылып, жаратқандығы жағымды амалдар мен ізгілікті істер жасауға, сол арқылы жаңы мен жүрегің, ниетің тазалануға, тіршілігің болмыс-келбетің өнегелі істермен нұрландыруға мүмкіндік берілді. Яғни, бұл мереке қоғамды ізгілендіруге, береке-ынтымақты нығайтуға, мұқтаж жаңдарға көмек бөлуге, ағайын арасындағы татулықты бекемдеуге үлкен септігін тигізеді.

Ежеден осы мерекені қуанышпен қарсы алған халқымыз, құрбандығын шалып, дастарханын жайып, ағайын-туыс, көрші-қолынан аралап, бір-біріне жылы сөз айтып, өкілі-деніштерің көшіркен. Сол бір үлгіні ұрпақ, шаңқарайы қалып бүгінгі өмірде де жалғасып, еліміздің бірлігі мен тұтастығын паш етуде.

Ардақты ағайын, айтарныңыз қабыл болсын, ізгі тілек, асыл армандарыңыз орындалсын! Жаратқан иеміз жасаған ниәттәрімізді қабыл алып, еліміз бен қорымыға тыныштық пен тұрақтылық, бақ, дәулет пен өркенділікті нәсіп етсін!

Әділжан АРҒЫНОВ,

Қарқаралы ауданының әкімі

Саят ОСПАНОВ,

Қарқаралы ауданының мәслихат төрағасы

Тула

Суретші Кәріпбек Күйіков Қазақстанның ізгі ниет елшісі атанды

Белгілі қарағандылық суретші және халықаралық антидаролық қозғалыстың белсендісі Кәріпбек Күйіков "Қазақстанның ізгі ниет елшісі" мәртебесіне ие болды. Жерлесімізді және елдің тағы жеті көрнекті қайраткерін бейбітшілік, достық және ынтымақтастық елшілері етіп сайлады.

Дарынды және өлеңге тәнмал суретші Кәріпбек Күйіков 55 жаста. Соның адролық полигондары сынақтар кезінде оның ата-анасы радиациялық сәулеленуге ұшырап, нәтижесінде қолысыз дүниеге келген. Қиын тағдырына қарамастан, Кәріпбек өрні мен бақайларының көмегімен өркенде суреттер салады, бұл саналы өмірінде адролық қарусыз өлем үшін күреспіс келді.

– Қазақстанның ізгі ниет елшісі болу – мен үшін зор мәртебе. Сонымен бірге, бұл үлкен жауапкершілік, өйткені біздің тарихымызда өлеңге көрсету, өнер мен мәдениетпен таныстыру, біз қандай ішкіліктерге ұмтылатынымызды айту

міндетті түр. Мысалы, мен мұны суреттерім арқылы жеткізем. Өрдайым айтамын және тағы қайталаймын: мен адролық қарудан алғашқылардың бірі болып бас тартқан өлде өмір сүргенімді мақтан тұтамын, – дейді Кәріпбек Күйіков. – Бұл менің жұмысымың басты тақырыбы болып табылады

және солай қалады, сондай-ақ өз суреттерімен экология туралы ойлануға шақырым келеді. Өрне, мен осы құндылықтардың барлығын жиі кездесетін жас ұрпаққа жеткізем.

"Қазақстанның ізгі ниет елшілері" жобасы Мемлекет басшысының бастамасымен жүзеге асырылып, мәдениеттер мен

халықтар арасындағы диалогты дамытуға, сондай-ақ елдің танымалдылығын арттыруға және оның жетістіктерін шетелде танымал етуге бағытталған. Жобаны іске қосу Астанадағы ҚР Сыртқы істер министрлігінде өтті.

Қарағанды облысы әкімдігінің баспасөз қызметі

Құрметті медицина қызметкерлері және денсаулық саласының ардагерлері!

Сіздерді медицина қызметкерлерінің кәсіби мерекесімен құттықтаймыз! Мемлекетімізде маусым айының үшінші жексенбісі – денсаулық саласы қызметкерлері күні ретінде белгілі. Бұл мерекеге адам жанының арашасысы, ақ халатты абзал жаңдар қадыр мен құрметке бөленеді. Шынымен, өр адам басы ауырып, баптары сызсыз, өк алдымен жүрегіңіз де Сіздерсіздер, ардақты жаңдар! Сіздердің қалтқысыз қызметтеріңіз бен ұмытпған санаспай атқарған елеулі еңбектеріңіздің нәтижесінде, аудан халқына сапалы қызмет көрсету, науқастарға қажетті өм-шарға жасау, дәрігеріңіз шалып жатқан жаңдарға қажетті дәрігерлік көмек беру талапқа сай жүргізіліп келеді. Ауданнымыздың ауылдарында заманауи медициналық нысандар ашылып, денсаулық саласын нығайту жұмысы алға басуда. Біз бұл міндетті жоспарлы түрде жалғастыратын болымыз.

Қадірлі ардагерлер! Сіздердің де осы салада атқарып келген өрпаң зор еңбектеріңізді өркенде жоғары бағалаймыз. Сіздердің өрне еңбек, мол тақибіріңізді көйіңіз жас бұрын дәрігерлерге үлкен үлгі-өнеге өкөні сөзсіз. Жылма-жыл жас мамандармен тосылып, материалдық, техникалық базасы нығайтып келе жатқан аудандық аурухананың қызметі өрне халқының денсаулығын арттыруға барынша қызмет ете бермек.

Баршаңызды кәсіби мерекені құттықтай отырып, бияқты да баында өмір, өнекеге толайым табыстар тілейміз. Халықтың алғысына бөленіп, тек биіктен көріне беріңіздер!

Әділжан АРҒЫНОВ,

Қарқаралы ауданының әкімі

Саят ОСПАНОВ,

Қарқаралы ауданының мәслихат төрағасы

Qarqaraly

Аудандық қоғамдық-саяси газет
ҚҰРМЕТТІ ОҚЫРМАН!

2024 жылдың екінші жартыжылдығына арналған «Қарқаралы» аудандық газетіне жазылу науқаны жалғасуда. Жеке тулғалар үшін Индекс: 65626. 6 айға: 2257,26 теңге. Занды тулғалар үшін Индекс: 15626. 6 айға: 3157,26 теңге. Зейнеткерлер мен 1, 2 топ мүгедектер үшін Индекс: 55626. 6 айға: 1957,26 теңге.

Газетке жазылуы «Қазпошта» АҚ пошта байланысының барлық бөлімшелерінде ресімдеуге болады. 8775483523 нөмірі арқылы жазылуға болады. ҚҰРМЕТТІ ОҚЫРМАН, «Қарқаралы» газетімен бірге болыңыздар!

16 маусым – Медицина қызметкерлері күні

Адамдар денсаулығы – алдыңғы міндет

Тәттімбет аудандық округінің орталығы Ақтасты аулы Қу тауының терістік бетіндегі ең іргелі мекен. Сондықтан, орта мектеп, Мәдениет үйі, т.б. халыққа қызмет көрсету мекемелері мұнда жақсы сақталған. 1950 жылдардың соңында салынған шаруашылық кеңесі, машина-трактор шеберханасы, аурухана ғимараттары да тұр және күні бүгінге дейін тұрғындардың игілігіне қызмет жасауда. Өйткені, мұндағы қарама-қарсы тұрғын аймақ, осындағы дәрігерлік амбулаторияда 1990 жылдан бері Дулат Керейбайұлы Күзеев дәрігер әрі меңгеруші болып қызмет жасап келеді.

Әзекті мәселе

Үлт көсемі Әлихан Бөкейхан қазақтың мал шаруашылығына қатысты мақаласының бірінде: «Қазақ жері – мал кіндігі, мұнда бұрын қай жұрт жүрсе де мал баққан», – деп тұжырым жасайды. Дені далалық аяқпаты құрайтын зор кеңістікте металургия да, өгіншілік те, көл еңіре де болғаны күмәнсіз, бірақ мұнда мекендеген халықтың басым бөлігі кешпелі мал шаруашылығымен айналысқанын тарих деректері айқындап отыр.

Өріне, мал өсірген адамдар оның шығын барынша көп, терісі, жүні мен қызы сапалы, мал болуын қалайды. Бұл үшін мал тұқымын асылдандыру қажет. Ол – малдың тұқымдық сапасын жақсартуға, өнімділігін арттыруға бағытталған шаралардың бірі болып табылады. Ол малды зоотехникалық тұрғыдан бағалау, тиімді қасиеттеріне қарай таңдау, сұрыптау, жұптау, тегді дұрыс өсіру сияқты негізгі жұмыстардан тұрады.

Малдың тұқымын жақсарту қаншалықты оның биологиялық және генетикалық жетістіктеріне негізделеді. Мемлекеттік деңгейде мал тұқымын асылдандырумен арнайы осы мақсатқа маманданған зауыттар, станциялар мен шаруашылықтар айналысады. Мал тұқымын асылдандыруға бағытталған мемлекеттік шаралардың ағын шарты – тұқымдық мал көрсетісін ұымдастыру және мал тұқымдарын әр түрлі аймақтар мен облыстар бойынша аудандастыру болып табылады.

Мал тұқымдарын аудандастыруды жүзеге асырағанда төмендеп келгендерді басшылыққа алынады: 1) халық шаруашылығына және тұрмысына қажеттілігі; 2) мал тұқымының биологиялық және өнімділік ерекшеліктері; 3) аймақтың табиғи-климаттық және экономикалық жағдайы.

Өзге тұқымдарға араластырмай, таза күйінде өсірілген малдың бағалы қасиеттері сақталады. Мал тұқымын асылдандыру барысында аса бағалы асыл тұқымды мал алынбай, белгілі бір тұқымдық топқа жатқызылады. Тұқымдық мал зауыттарында, станцияларында жаңа желпер, аналық ұлар, жаңа тұқымдар шығарылады. Мал тұқымын асылдандыру жұмысында, мүлдем қанат, шағылтыр, бұданастырау әдістері кеңінен қолданылады.

Иә, бұл ұлағым қандағарға негізделген білгілі көзқарас: «Бұрынғы қазақтар шаруашылықпен қалай айналысты? Олар мал тұқымын асылдандыру ісін білді ме?» – деген сауал қозғайды еріксіз. Еуган «Мей» деп сеніммен жауап беріп бопайды. Ұлағымның қан тазалығын ойлап ата-баба дейін қыз алысқан қазақтар бағып отырған малы мен одан алынған теріс, оның еті негізді болды. Қазақтың өзі 10 пұт ет берсе, орыс етін 5 пұт қана ет берсе» деп жазған өкпе ол. Осы уақыттары қазақ даласында өсірілген малдан алынған май Лондон Биржасында Дания мен Жаңа Зеландияда өндірілген майды ғыстырып шығарғаны көрсетіліпті «Сибирские ведомости» газетінде

Мал тұқымын асылдандырудың маңызы зор

Жарылған бір мокалада

Үлт көсемі Әлихан Бөкейхан жан-жақты білімді адам болғаны, әсіресе экономика тақырыбында өз тұтастарынан бір ық асып тұрғаны күмәнсіз. Айталық, ол қазақ шаруашылығында жетекші орын алатын қойдың өнімдері мен түліктің ерекшеліктері туралы жаза келіп: «Қазақ қойы бұл жануар туралы айтылатын гайбат сөздерге лайық емес. Қазақ қойының кеңістікте өзін еркін сезінуге мүмкіндік беріпті ғажал ос-жады бар. Мәселен, жас қозы жаңа жайылмаларда 10-15 шақырым уазап, шыққан жеріне оңай-ақ оралады. Оқи қойлар күзгі және қысқы жайылмалардағы қиырлы оты бар жерлерді жақсы айыра біледі, бұл ретте малшылар қалың қарлы қыста қойдың тазаруына сүйеніп қардан арып алатын жайылмаларды анықтайды», – деп түптейді ойын.

Дегенмен, Ресей империясының отарлық құрсауы күшейген кезде мал тұқымдары аса да заа бастағаны байқалады. Себебі, қазақтың қиырлы жерлерін орыс бөліп қалысқа қарамастан қарым-қатынасына шектеу қойылды. Тіпті, адамдардың тұрғылықты үезінің шегінен шығуына тиым салынды. Ең далалардағы өрікшеді өсірген халық пен оның малына бұл ашық жасалған зорлық еді. Сондықтан, тағы да сол Әлихан Бөкейхан қазақтың ауыл-шаруашылығын өркендету ісіне Еуропадағы Англия, Швейцария, Дания

елдерінің, тіпті, мұхиттан арғы бетіндегі АҚШ, Аустралия мемлекеттерінің тақирбелерінен үлгі алуға шақырды. Өлеңдік рыноктан шет қалмауы үшін қазақ баласы тері түлігін асылдандыру керектігіне ерекше назар аударды. Ол ұсынған деректерге қарағанда, I дүниежүзілік соғыс жүріп жатқан 1915 жылы қазан сыйрының еті 10 пұт 21 қадақ тартқан болса, Германиядағы немес сыйрының еті 2 есе артық – 17-18 пұт салмақ тартқан. Өлеңнің піршісіне, бұл қазақ пен немес мәдениеттерінің деңгейін көрсетеді. Әлихан Бөкейхан: «Енді заман өзгерді. Базарда [нарықта] бағаланғаны пұт болады. Қазына басы көлге байлаулы емес, базарда аша болатыны байлаулы. Енді жарыстан қалайын десем, мал сүйегін асырды», – деген тұжырымға тоқталады.

Өріне, мал тұқымы қазақ даласының барлық жерінде азық кеткен жоқ. Алды-артын, ұрпағын, ұлтының асырғаны ойлайтын есті азаматтар малын асылдандыруға ден қойды. Соның бірі – ұзақ жылдар Қу болысын басқарған, Алаш үемеліне тікелей бас болған өмілі Қасым Ақсұлы. Кейбір авторлар оның дәулетін сипаттағанда жылысының саны 17-20 мың болыпты дегендей асыра сілтеп жібереді. Құдың төңірегінде осыныша мал санындай қиырлық та. Тағыда қана қойтылған өлгендігі Ю.Половцев деректеріне сүйенсек, Қасымның жеті қыстағын өрісінде 300-400 бас көлемінде жылы, 400-500 бас қой болған екен. Сын саны бұлардан әлдеқайда аз.

Сонда, барлық жылдысының саны 2500-3000 аралығында ғана. Иә, бұл да аз дәулет емес, бірақ әлдебіреулер айтатын 17-20 мыңның жанында түкке тұрмайды. Қасым атамның азын көп етіп отырғаны – малының тұқымын асылдандыруға ден қойғаны. Қолымызға түскен мәліметтерге қарағанда, Ақайдың Қасым қазақ даласына келген жаңа өзгерістердің ошайысынан нем қалмаған.

Үмет ауысқан, шаруаның мал-мүлкін тәркілеген, қазақ даласын ашық нәубеті жайлаған, оған ілесе саяси қуғын-сүргін, II дүниежүзілік соғыс қасіреті келген кезеңде халықтың мал тұқымын асылдандыруды ойлауға шамасыз да жетпегені хақ. Дегенмен, осы мәселені күн тәртібіне қойып, тіпті мал тұқымын асылдандыру бағытында нақты іс тындырған тұлғалар да болыпты. Соның бірі – Керім Мыңбаев. Академик Қазақ КСР Жоспарлау комитеті төрағасының орынбасары, ВАСХНИЛ-дың Шығыс бөлімшесі басқармасының төраға болып қызмет атқарған кезде бірнеше мал тұқымын асылдандыру станциясын құрып, қазақ малының сапасын жақсарту өнімділігін арттыру ісіне ден қойған екен. Биолог ғалым болғандықтан, К.Мыңбаев сүйегі р, өті мен сүгі, т.б. өнімдері мал еуропалық мал тұқымдарына қызылмай, климаттық жағдайы қазақ жеріне өте ұқсас, жылдам жерінің кететін Монголия, Қытайдың Шығыс Түркістан аумағында өсіп-енген түліктердің түрлерін алдырғалы.

Келмеске кеткен көне білігі дәуірінде

Қазақстанда асыл тұқымды мал өсіретін ондаған совхоздар болғаны белгілі. Оларда, шын мәнінде, өте құнды мал тұқымдары өсірілді. Айталық, Оңтүстік Қазақстан облысының «Задария» асыл тұқымды қой совхозының директоры болып қызмет атқарған Борисбек Шүкербеков II дүниежүзілік соғыс жылдарында төрт қараөп терісіне АҚШ бір танки бергені нақты шынық деп айтқаны өсімде. Әйтпесті, өзіміз енді ғана төуенсіздік алдық деп айдоғида жүргенде мемлекеттің байлығын талап-таража салған алаяқтардың салдарынан олардың бірі Құдырмаға көтті. Әсіресе халымыздың өкпелі қарсы қой түлігі қатты зардап көрді. Қазақтың биізы жүнді арқар-меринос, қараөп, қыпшақ жүнді қырықты қой тұқымдары жойылып кетуге тағды. Аймақтың ауыл шаруашылығына еңбегін сіңірген ардагер, ғалым ағамыз Мыңқасар Әбденов бұрынғы «Бақты» совхозы өсірген әрбір тұқымды қой тұқымын сақтап қалу керектігін көзі жұмылғандай айтып кеткенге күміз. Бірақ, қоғам игілігін жеке басының жолына құрбан еткен «сарабдал саясат» дәуірінде асыл тұқымды малдың көбінен айрылып қалды. Тіпті, түліктің өзі де азайып барды. Мысалы, қазақ даласына аралап, сын айтқан Асан Қайғы бабамыз «Қойдың құлпаты көрініп тұр өкімі деп баға берген Айрық, Арқалық өңірінде қазір астыны түпкісі өрлігі отырғандар некен-жақ. Қазірге осы жердегі әрбір совхоздан 40-50 мың қозысымен 75-80 мың бас қой өріп шығатын еді ғой. Мұны қалпына келтіруге бола ма? Өрінен Тек мемлекеттің ауыл шаруашылығына, соның ішінде мал шаруашылығына деген мазарысы дрыс болуы керек. Бүгінде, қойдың жүні мен терісін ұқсату ісін қолға алғын уақыт туралы апараттың жарық көргені себеп болды. Мемлекеттің ауыл шаруашылығына көңіл бөліне қуантады. Бірақ, еті-сүті мол деген желеумен еуропалық мал тұқымын өсіруге басымдық бергені сақтанғандары. Иә, Батыс елдерінің технологиясы мықты, олар өз жеріне лайықты мал тұқымын өсіріп шығарды және одан мол өнім алып отыр. Бірақ, өгін шаруашылығы ғана емес, мал жайылымның өзі табиғат құбылысына төуенді, қысы суық, жазы ыстық Қазақстан жағдайына ол малдың тұқымы төзімді ме, жоқ па деген сауал ашық қалып отыр. Суармалы өңістігі мол, ауа райы жұмсақ Еуропада миллиондаған қараөп салып өлген мал тұқымымен қарылып қалған мысал сал рет болды. Осыдан біліктің сабақ алатын көзі де жетті. Сондықтан, халықтың қаржысын жұмсар қандыда білгілетердің он қайсыны, жүз тоңаның шешім қабылдауы керек болар.

Бірақ, қандай жағдайда да мал тұқымын асылдандыру керек. Бұл – ұлт мүддесі үшін қажетті мағызды мәселе.

ЕБАЛТАШЫ

Гүлденсе ауыл – гүлденсе бізміз!

Өткен ғасырдың соңғы онжылдығында рухани, экономикалық және әлеуметтік тоқырау тұсында қатты шашылып, шаршап қалған ауыл округтары қатарына жататын еді. Мәді есімін иелеген өңір. Тіпті, бұл өңірдегі елді мекендер күлдірай берсе, Тәттібет ауыл округіне қайта қосып жіберу керек деген де сөз шыға бастаған-ды. Өйткені, соның жылдары бұл өңірде жақсы серпіліс бар. Қарқаралы ауданындағы ең шалғай ауылдар қатарына жатқанына қарамастан, тұрғындар тұрақталып, заманауи өркениет игіліктері бұл жаққа да келе бастады.

Атап айтқанда, соңғы он жылда округ орталығы Айрық пен Едір ауылдарында кеше шамдары орна-тылды. Қазір бұл елді мекендер қыс-жазы самаладай жарықп тұрады. Айрықтағы электр қуатын реттеуші (КТП) жаңа құрылғына ауыстырылды.

Бұқаралық спортты дамыту мақсатымен Айрық аулында футбол алаңы салынып, алаңдағы жеке балалар ойынатын алаңдай салынды. Тоқырау жылдары жабылып қалған мектеп қайтадан ашылып, қазір таңда бастауыш білім беретін мекеме санатында жұмыс істеп тұр.

Оқушылар қатары артса, орташа білім беретін мектепке айналудан демелі. Оны болашақ көрсетеді жүйелері ауыстырылыпты. Қазір таңда ауылдың негізгі

мәселесінің бірі – жол. Осынау күрделі шаруа Мәди ауыл округінің тұрғындары үшін сәтті шешілді деген үміт бар. Себебі, бұрынғы аудан орталығы Егіндібұлақ пен Айрықтағы жолының бұзылуына жолға асфальт төсеу бастады. Өзінше, 7 километр ғана бітіп тұр. Сондай-ақ, мектеп үшін құрылғы да осы жылдың мамыр айының аяғында басталып кетті.

Шалғайдағы ауыл тұрғындары үшін үкімет қуанышы – интернет желісіне қосылуы. Осының нәтижесінде Айрық ауылдың тұрғындары әлемнің түлік-түліктерінде қандай оқиғалар, жаңалықтар болып жатқанын сол сәтінде білім отыратын мүмкіндікке ие болды. Едірейді ғаламтор жүйесіне қосудың биылғы жылға жоспарланып ауыл округінің басшылығы Айтқанды. Едірей ауданында да балалардың ойын алаңы жұмыс істеп тұр.

Үй басы құлдығы бар болғанымен суы ашық Айрыққа алғанды өкі жылда таза ауыз су тарту үшін тиісті құжаттар әзірленіп, даярлық жұмыстары жүргізіліп жатқан көрінеді. Ал Едірейге модульдық таза су қондырғысын орнату 2025 жылғы жоспарланыпты.

Мәди ауыл округінде тағы бір құтқарыш шаруа елді мекендерде

ағаш отырғызылып, абаттандырылып, жылдар бойы қордалған күл-қоқыстардан тазартылу десек, бұл істі ұйымдастыру жүрген өкімшілік қызметтерінен алғастан басқа айтармыз жоқ.

Ең бастысы, ауыл адамдарында келешекке деген зор үміт, ерекше құтқарлық бар. Жаңа жыл, Әйелдердің халықаралық күні, Наурыз мерекесі, Қазақстан халықтарының ынталық күні, Балаларды құрметтеу халықаралық күні, Көксүтін күні, Елтім мерекесі, Ресублика күні, Тәуелсіздік күні, жапын мереке атаулының бірі зор қуанышпен тойланады. Ауыл округінде 26 шаруа қожалығы ғана емес, қатардағы азаматтардың бірі де демеуші болып қатысады. Мәні берген де ауылдастарымыз, пейлі мен мынасыз орыс ықыды – дейді ауылдың округ өкімі Бек-Арыс Оралбайұлы Райым.

Алғасты ауылдарда ауыз толтырып айтарлық осындай жұмыстар атарылып жатқанына біз де мақарып қалдық.

СҮРЕТТЕ: Айрық пен Едір ауылдарында соңғы он жылда пайдалануға берілген нысандар.

Өз тілшімізден

Әлкей Марғұланға – 120 жыл

Академик аманатын арқалаған

БИЫЛ – ҒҰМЫРЫҢ ҒЫЛЫМҒА АРНАҒАН ӘДБИЕТ АНУШЫ, ӨНЕРТАНУШЫ, ШЫҒЫСТАНУШЫ, ҚАЗАҚ АРХЕОЛОГИЯСЫНЫҢ АТАСЫ АТАНҒАН ӘЛКЕЙ МАРҒҰЛАННЫҢ 120 ЖЫЛДЫҚ МЕРЕЙТОЙЫ.

Ғалымның басшылығымен бүкіл Еуразия аумағына тараған қола дәуірінің соңғы кезеңіне жататын Беғазы-Дәндібай мәдени ескерткіштеріне 1947-1952 жылдар аралығында қазба жұмыстары жүргізілген еді. Алайда содан кейін жарты ғасыр бойы әлемдік маңызына ие мәдени мұра қараусыз қалып қойғанды. Дегенмен соңғы жылдары ғалымның шәкірттері бұл бағыттағы жұмысты қайта бастады.

Қазір осы қазба жұмыстарының басы-қасында Әлкей Марғұланның соңғы аспиранты, Қарағанды мемлекеттік университетінің профессоры, археолог Сағындық Жауымбаев жүр. Устазының ісін жалғастырып ғалым Әлкей Марғұланның соңғы аспиранты болғанын өлі күнге мақтанышпен айтады.

«1974 жылы сол кездегі С. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетінің Тарих факультетін бітірді. Сол жылы Қарағанды университетіне келдім. Биыл осында Қазақстан тарихы кафедрасында жұмыс істеп жатқаным 50 жыл болады. Студент кезімде археолог Абдулманол Сұраббаев атындағы Қазақ Осы Абдулманол Сұраббаев Әлкей Марғұланның шәкірттерінің бірі екен. Ең бірінші шәкірті – Кемел Ақышев. Ал мен академиктің соңғы аспиранты болдым», – дейді профессор Сағындық Жауымбаев.

Профессордың айтуынша, Абдулманол Сұраббаев археология мамандығында оқығысы келетін

жастардың тізімін жасапты. Сөйтіп, 75 студенттің ішінен 9-ын таңдап алады. Оның ішінде Сағындық Жауымбаев пен Кемел Ақышевтың ұлы Өлшер де бар еді.

«Осы тоғызмыз археология мамандығын оқып шықтық. Бірақ археологияға барған жастар аз болды. Бізге Әлкей Марғұлан келіп арнайы күрс оқытты. Ағамыз «Орталық Қазақстанның археологиялық ескерткіштері» деген тақырыпта дәріс берді», – дейді кейіпкеріміз.

Университет бітірген жастар жаңа жұмыс таппады. Сағындық Жауымбаев да Қарағандыға оралды.

«1974 жылы осында келіп оқытушы болып орналастым. 1975 жылы студенттерді алып қазба жұмыстарына шықтым. Солтүстік Қазақстанда Сергеевқа деген аудан бар. Кейін Шал ауданы болып өзгерді. Сол жерде қазба жұмыстары жүріп жатқанда, шілде айында Қарағанды университетінің ректоры Ебіней Арыстанұлы Бекетов келді.

Сөлем берсем, «Ей, батыр не істеп жатырсың?» – дейді.

«Аға, осында қола дәуірінің ескерткіштерін қазып жатырмыз», – дедім.

«С-е, жарайды, онда сен мынау қазақтың бейіттерін көріп тұрсың ба?» – деді.

«Көріп тұрмын».

«Сының ішінде өкем мен шешем жатыр. Жылына бір рет келіп көретінім бар. Жылы сендер осы жерде өккендер, сендердің лагерлеріңде болармын», – деді.

Содан лагерде қонды. Мал сойып

қойғанбыз. Қонақ болды. Палатқада қонған ғалым ағамыз: «Ой, Сағындық, өкем мен шешемнің басына бірінші тунеймі», – деп алды да: «Егер аспирантураға бір жаңа баратын болсаң, маған айтарсың», – деді.

Бір жылдан кейін Ғылым академиясы аспирантураға орын келді. Ебіней Арыстанұлына кіріп, «Бізге орын бөліңізі. Мен баратын болдым», – деп едім.

«Жарайды, олай болса өкіл күнін кейін келтіріңіз», – деді.

Кетер кезде бардым. Қолыма екі конверт ұстатты.

«Біреуін Әлкей Марғұланға тапсырарсың», – деді.

Алматыға барып аспирантураға түстім. Орналасып алғаннан кейін өкпененің іркіт тауып, солменмен бердім. Конверті ашып қарады да «Жауымбаев Сағындық деген сенбісің?» – деді.

«Иә, мен боламын, аға».

«Ебеке, сен «аспирант қылып ал» депті ғой. Мен биыл аспирант алдым деп алып едім. Кітаптарым да бар жазылмаған, сонарды қолға алуым керек. Аспиранттармен жұмыс істейтін уақытым жоқ менің. Бірақ Ебекең айтқандан кейін амақ жоқ алайын», – деді. Бұл 1976 жыл болатын», – дейді Сағындық Жауымбаев.

Содан жас Сағындық үш жыл Әлкей Марғұланға аспиранты болды. Бір жылы бірге археологиялық экспедицияға да шығды.

«Ол кісі Атасу қонысында қазба жұмыстарын жүргізіп жатыр екен. Сол қоныста шәкірті Мир Қасымұлы Қадырбаевпен бірге жұмыс істедім», – дейді Сағындық Жауымбаев.

Содан Сағындық Жауымбаев Қадырбаев экспедициясымен бірге 10 жылдай қазба жұмыстарына қатысады. «Үш жыл аспирант болдым», – дедім ғой, сол кезде ол кісі кейде уйне шақырады. «Сағындық, келіп кет, маған», – деп.

Кешке қарай барамын. Сағат 4-5-те

Теренкөл көлінің бойында қыдырады. Маған ағылып айтады: «Сен Петер Фалькты, Георг Ниманды, алғашқы Ресей академиктерін оқы, шырақ», – деп көп кітапты тізіп айтады.

Сонарды оқыдым, білімге қанықтым. Көшеде жүргенде көптеген ғалымдар, тарихшылар, жазушылар Әлкей ағамызға келіп сұрақ қойып жататын, ол кісі де асықтық түсінідріп, ағып айтып, жөн сілтейтін.

«Мынау – Ахмед Сағди деген академик, жас жазушы Ақсепу Сейдімбек деген жігіт» деп таныстырып жататын», – дейді кейіпкеріміз.

1978 жылы Қазақстан Ғылым академиясының Тарих, археология және этнология институтының директоры Арай Нұсіпбеков Сағындық Жауымбаевты шақырып алып, «Сен Әлкей Марғұланның аспирантысы ба?» деп сұрады. «Иә». «Онда дайындал, ол кісі Носовісірге кссапармен барады. Еріп жүресің», – дейді.

«Неміс және жапон ғалымдары Мәскеу арқылы мені тауып алып, арналы іздеп келді. Германияның Бохум қаласында біз тапқан жәдігерлер қойылған үлкен көрме ұйымдастырды. Ол жерге 300-ге тарта экспонаттар алып бардық. Металлургиямен азақ жыл айналысқан Жапонияның ұстазы жылы Муракамимен 5 жылға келісімшарт жасадық. Біздің зерттеп жатқанмыз – Кент тауы ішіндегі Алат қонысы. Ол – біздің заманымызға дейінгі XII-VIII ғасырларда қамтитын өлгені қоныс. Онда 500-600 жылдай адам баласы өмір сүрген. Қоныс 2 мәдени қабатпен тұрады. Темегі мәдени қабаттың қолына қорыққан шештерді оры мен тастан жасалған 5-6 лезз абыланың», – дейді Сағындық Жауымбаев. Осылайша, атақты академиктің соңғы аспиранты ұстазының бастаған ісін жалғастырып өлеңдері өлі күнге дейін Марғұландың студенттеріне азық екенін айтады.

КСРО-ның ғылым академиясының Носовісірдегі филиалына бардық. Академик Алексей Окладников қарсы алды. Ғылым академиясының арнайы қалашығында қонақуығе жатқызыды. Екі бөлмелі, бір бөлмесіне мен, Әлкей аға екінішісіне орналасты. Кетерінде қызы Дәулет апамыз: «Сағындық, бұл кісіге тек сүт өнімдерін ғана алып бересің» деп тапсырма берді. Орындауға тырыстым», – дейді өкінішпен жалғастырып Сағындық ағамыз.

Академик пен аспирант бір жеті сол жерде бірге болады. Екінші күні докторлық диссертация қорғау басталады.

«Әлкей аға бірінші оппонент болды. Қорғанды аяқанда бүкіл Сибирдің ғалымдарына Окладников: «Это мой давнейший друг. Академик академияның наука Казакской ССР, лауреат Ленинской премии, лауреат премии Шохана Валиханова» деп Әлкей Марғұланды таныстырды», – дейді Сағындық ағамыз.

Сол жерде Алексей Окладников

Әлкей Марғұланнан он-он бес минут лекция оқуды сұрады.

«Мінберге шығып, қонар дауысымен Енисейдің бойындағы түріктер туралы лекция оқыды. Сақтардан алып келді. Қандай ескерткіштер барын айтып өтті. Сол уақытта байқадым, Өлеңнің білімдарлығын. Он бес минут емес бір сағат сайыпты. Ешкім қарсы болмады. Уйып тыңдады», – дейді академиктің соңғы аспиранты.

Әлкейдің соңғы шәкірті Сағындық ағамыз болса, бұл кісінің бір шәкірті Қарқаралыдан Алтын адамды тапқан археолог – Арман Бейсенов.

Сағындық Жауымбаев – біздің жыл санауымызға дейін басталатын қазақ тарихындағы қола дәуірінің мәдениетін үш жүз жылға ар қарай тереңдеткен ғалым. Оның ашқан жаңалығын естіген жапондық белгілі археолог, профессор Мураками Сағындық Жауымбаевті сонау Жапониядан арнайы іздеп келді. Қарқаралыдағы Кент тауында орналасқан Алат қорыққаны Сағындық Жауымбаев тапқан темір балғытатын металлургиялық пешті көрген ол таң-тамаша болды. Ерте қола дәуірінің мәдениетіне тән өлі пеш қазақ жерінде өмір сүрген ежелгі тайпалардың туындысы болса керек.

Сағындық ағамыз осы жаңалығы арқылы тарихқа қазақ даласында қорытылған металды біріне жататындығын дәлелдеп шыққан.

«Неміс және жапон ғалымдары Мәскеу арқылы мені тауып алып, арналы іздеп келді. Германияның Бохум қаласында біз тапқан жәдігерлер қойылған үлкен көрме ұйымдастырды. Ол жерге 300-ге тарта экспонаттар алып бардық. Металлургиямен азақ жыл айналысқан Жапонияның ұстазы жылы Муракамимен 5 жылға келісімшарт жасадық. Біздің зерттеп жатқанмыз – Кент тауы ішіндегі Алат қонысы. Ол – біздің заманымызға дейінгі XII-VIII ғасырларда қамтитын өлгені қоныс. Онда 500-600 жылдай адам баласы өмір сүрген. Қоныс 2 мәдени қабатпен тұрады. Темегі мәдени қабаттың қолына қорыққан шештерді оры мен тастан жасалған 5-6 лезз абыланың», – дейді Сағындық Жауымбаев. Осылайша, атақты академиктің соңғы аспиранты ұстазының бастаған ісін жалғастырып өлеңдері өлі күнге дейін Марғұландың студенттеріне азық екенін айтады.

Әдебиет БЕЛГІБАЙҰЛЫ

Кіе

Қарқаралы ауданында «Кітапханалық өлкетану: мүмкіндіктер аумағы» атты Қарқаралы қаласының 200 жылдық мерейтойына арналған облыстық семинар өтті. Н.В. Гоголь атындағы Қарағанды облыстық әмбебап ғылыми кітапханасының ұйымдастырумен, Қарағанды облысының мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасының қолдауымен өткен семинарға Қарағанды облыстық кітапханалық және аудандық орталықтандырылған кітапхана жүйесі кітапханашылары қатысты. Халыққа қызмет көрсетуде бірыңғай заманауи кітапханалық-библиографиялық жүйесін қалыптастыру, тиімді инновациялық кәсіби идеяларды тарату және кітапханашылардың кәсіби біліктіліктерін арттыру семинардың басты мақсаты болып табылды.

Жан-жақтан келген кітапханашыларды «Аңыз» би тобының «Шаш» атты биімен кітапхана ғимаратының алдында қарсы алды. Аудандық орталық кітапхана орналасқан ғимарат тарихи орын, себебі, 1870 – 1880 жылдары орыс – көпесі В.П. Рязанцев салдырған. Еңселі үйдің қабірғасында мемориалдық тақтада «Бұл үйде 1913 жылы орыс саяхатшысы, ғалым, этнограф Г.Н. Потанин болған деп жазылған. Қарқаралы ауданы өкімінің орынбасары Дархан Сәулеқұловтың келген кітапханашыларға ісіне сәттілік тілеп, Жас ұрпақтың бойында патриоттық, отансүйіштік, адамгершілік өлдік бауырмалдық қасиеттерді

Кітапханалық өлкетану: мүмкіндіктер аумағы

қалыптастыруда кітапхананың маңызы орасан зор екенін атап өтті. Хәким Абайдың, қазақ еңерінің саңлағы Мәді Бөліуілының, ұлт ұстазы Ахмет Байтұрсынұлының, ақиқат ақын Қасым Аманжоловтың образдарымен ортаға ашық Қарқаралы қаласының өнерлі жастары құлақтарын ұты сөздерін көшілікке жеткізе білді. Қарқаралы орталықтандырылған кітапхана жүйесінің қызметкерлері «Ата қоныс арадағы шәкірелі Қарқаралы» көрмесін істеп алуға қатынасты. Семинардың ресми бөлімі Қарағанды облысының мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасының мәдениет және өнер бөлімінің басшысы Өшкеев

Қадір Төлеуқадірұлының, Н.В. Гоголь атындағы Қарағанды облыстық әмбебап ғылыми кітапханасының басшысы Шаумұханбетова Айнур Секенқызының және Қарқаралы аудандық мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің басшысы Ысқақова Жазира Қалшыққызының қытқыту сөздерінен тұрады. Жергілікті ақын Руслан Нұрбай «Кіелі мекен – Қарқаралы» поэзиялық жыр жазушы ұсынды. Семинар барысында жергілікті авторлар С. Оспановтың, М. Қорынның, С. Тоғанбақыртың «Кент бұрайында» және «Қазақстан тарихындағы Қарқаралы архивы» атты кітаптарының тұсауы кесілді. Қарқаралы

өлкесінің тарихымен Қарқаралы ОКЖ-н библиографы Қасым Айгерім Ермеқызы «Қарқаралы – жер жоннаты арқадай» презентациясын таныстырды. Арнайы көрсеткіштің сипу мекені – Қарқаралы ең алдымен табиғатымен танылған. Ғажайып сұлулықтың төк ордасы болғанынан белек қазақтың шәкірелі тарихы да екенін Айгерім Ермеқызы өз сөзінде айта кетті. Қасиетті өлкеде орта жүздің ұлы би Қаз дауысты Қазыбектің, шәртіле құрды шебері Төттімбеттің, сері тула Мәдидің тұғырлы ескерткіштері орнатылған. Ғарышкер Тоқтар Өубекров алаңы, т.б. нысандар тарихи нысандар бар. Дауылпаз, ақын Қасым Аманжоловтың туған жеріндегі су ішкен құдығы мен қыстауы мерейтой қарсаңында күрделі жөндеуден өтіп, тарихи ескерткіштер нысанына алынды. Семинардың «Балалар кітапханасы және өлкетану» тақырыбында Абай атындағы Қарағанды облыстық балалар кітапханасының кітапханашысы Бопалбаева Күміс Ернарызы жалғастырды. Әліптің жаңа нашар көретін азаматтарға арналған Қарағанды облыстық арнайы кітапханасының басшысы Нұрланов Ғалым Адайұлы загіп жандарға арналған техникалар мен құралдарды таныстырды. Семинардың бірінші бөлімінің соңында «Тарихи төрен, рухы мықты – Қарқаралы» бейнебаяны көрсетілді. Семинардың екінші бөлімінің басында

Шет ауданының ОКЖ-н қызметкерлері Бердібек Соқпақбаевтың «Балалық шаққа саяхат» повесі желісі бойынша театрландырылған қойылымды ұсынды. Семинардың екінші бөлімі «Оқуды ілерілетудің заманауи тәжірибелері мен технологиялары» тақырыбында шығармашылық шеберханалар жұмыс істеді. Шығармашылық шеберхана 3 бағытты қамтыды «Кітапхана өміріндегі жағдай» бұл жерде кітапханашылар теренін-ойынына қатысты. «Өлкетану – Digital» тобының қатысушылары цифрланған өлкетану бағытындағы қытқытқан өкі аудан арасындағы кітапханашылар арасындағы серіктестік үзілімнен дік келе Қарқаралы ОКЖ-н директоры Мұқанова Айнаш Түсіпқановаға «Абай ауданының тарихы» атты өлкетану тақырыбындағы кітапты және «Абай ауданының киелі жерлері» атты CD-дискті табыстады. Семинар соңында Қарқаралы қаласындағы Құнанбай мешітіне, күні кеше ашылған Мәді Бөліуілы атындағы мешітке және Қарқаралы тарихи-өлкетану мұражайына саяхат жасадық. Бірине, тарихи орындардан алған өсеріміз ерекше болды. Қатпар-қатпар өлең мен тасы, жасал орнамдарымен танылған, шәкірелі тарихтан ерекше сурі шерткен киелі мекен Қарқаралыға барған сапарымыз сәтті өтті. Бұл семинар кітапханашыларға тәжірибе ақылап кесіптік билімдерін жантйартуға ықпал өтті.

«Қарқаралы ауданының мәдениет және тілдерді дамыту бөлімі» ММ

«Қарқаралы» аудандық газетінің редакциясы» ЖШС Директоры – Бас редактор Құрманғазы ӨТЕБАЙ

100800 Қарқаралы қаласы, Ө.Бөкейханов к., 40 үй
Бас редактор: 31-3350 (факс)
Қабылдау бөлмеі: 31-784, 8-775-548-35-23
Бұқталтермия – 31-4-56
E-mail: Karkaraly_TOO@mail.ru
Біздің есепшотымыз: «Қазақстан Халық Банкі» АҚ Қарағанды қаласы, ИИК KZ320010191000161842, БИК HSKKZKX BIN 990940002210

Газет жергілікті «Қарқаралы» газеті редакциясы басқармасында теріп, беттеліп, Қарағанды қаласындағы «Арқо» ЖШС (Сәтбаев к., 15) баспаханасында басылды.

Меншік месі: «Қарқаралы» аудандық газетінің редакциясы» жауапкершілі шектеулі серіктестік Құрылтайшысы: Бөкейханова Г.С. Газет Қарақаралы Республикасының Аппарат және қоғамдық даму министрлігінде 2019 жылдың 19 маусымында N17756-Г куәлікпен тіркелген. Автордың пікірі редакцияның көзқарасымен сәйкес келе бермейді.

Газет сенбі сайын шығады. Көлемі 2 баспа табақ. Индекс: 65626. Таралымы 2582. Тапсырыс 24

18.06.2024 № 3.4-15/283

ЭФИРНАЯ СПРАВКА

Настоящей справкой подтверждаем о том, что 17-18 июня 2024г. на телеканале «SARYARQA» размещено объявление о проведении общественных слушаний следующего содержания:

«Тау-Кен Прогресс» ЖШС Прогресс кен орнында (№№1, 2 учаскелер) және өндірістік объектілердің Үстірт кешенінде құрамында алтыны бар кендерді өндіруге арналған тау-кен жұмыстарының жоспарларына қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп бойынша ашық жиналыстар нысанында қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарлайды. Әсер ету аумағы: Қарағанды облысы, Қарқаралы ауданы, Самара а. о., Томарлы а. Қоғамдық тыңдаулардың өтетін орны, күні және уақыты: 23.07.2024 ж. сағат 11:00-де: Қарағанды облысы, Қарқаралы ауданы, Томар а. о., Томар а., Мәди к-сі, 16 (№22 мектеп), сондай-ақ ZOOM конференциясы арқылы: конференция идентификаторы: 765 0293 8427 қолжетімділік коды: gд6Sprw.

Жоба бойынша құжаттама БЭП-те орналастырылған <https://ecoportal.kz> және ЖАО сайтында <https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=ru>. "қоғамдық тыңдаулар" бөлімінде. Ескертулер мен ұсыныстар мына мекенжай бойынша қабылданады: Қарағанды қ., Лобода к-сі, 20, тел 8 (7212) 56-81-66, expertiza.upr_krg@mail.ru, "Қарағанды облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы" ММ.

Қосымша ақпаратты есепті әзірлеушіден алуға болады: "Еco Jer" ЖШС - ecojer@mail.ru, тел.: +7-700-722-43-56.

Жоспарланған қызметтің бастамашысы - "Тау-Кен Прогресс" ЖШС, БСН 140440008838, кәсіпорынның заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Қарағанды облысы, Қарағанды қ. а., Қарағанды қ., Қазыбек би атындағы аудан, Молоков көшесі, 112 ғимарат, н.п. 5; email: tk-progress@mail.ru.

«ТОО «Тау-Кен Прогресс» сообцает о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания по отчету о возможных воздействиях на окружающую среду к планам горных работ на добычу золотосодержащих руд на месторождении Прогресс (участки №№1, 2) и поверхностного комплекса производственных объектов. Территория воздействия: Карагандинская область, Каркаралинский район, Томарский с.о., с.Томар. Место, дата и время проведения общественных слушаний: 23.07.2024 г. в 11:00 ч. по адресу: Карагандинская область, Каркаралинский район, Томарский с.о., с.Томар, ул.Мәди, 16 (школа №22), а также посредством ZOOM конференции: Идентификатор конференции: 765 0293 8427 Код доступа: gд6Sprw.

Документация по проекту размещена на ЭЭП <https://ecoportal.kz> и на сайте МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=ru>, в разделе «Общественные слушания». Замечания и предложения принимаются по адресу: г. Караганда, ул. Лободы 20, тел 8 (7212) 56-81-66, expertiza.upr_krg@mail.ru, ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Карагандинской области».

Дополнительную информацию можно получить у разработчика: ТОО «Еco Jer» - ecojer@mail.ru, Тел.: +7-700-722-43-56.

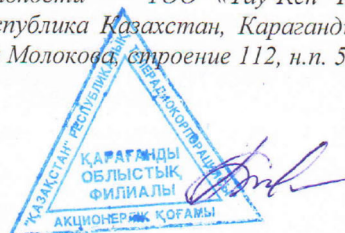
Инициатор намечаемой деятельности — ТОО «Тау-Кен Прогресс», БИН 140440008838, Юридический адрес предприятия: Республика Казахстан, Карагандинская область, Караганда г.а., г.Караганда, р.а. им. Казыбек Би, улица Молокова, строение 112, н.п. 5; email: tk-progress@mail.ru.

Заказчик - ТОО «Еco Jer».

Отдел анализа и выпуска эфира

Тел.8(7212)41-11-25

Қарағанды Республикасы
100000, Қарағанды қаласы
Жауынгер-Интернационалистер көшесі, 14

Республика Казахстан
100000, город Караганда
ул.Ваннов-Интернационалистов, 14

Б.Сулейменова

Телефон: 8-7212-41-11-25
Факс: 8-7212-41-27-22

Внимание объявление о проведение общественных слушаний!

ТОО «Тау-Кен Прогресс» сообщает о проведении общественных слушаний в форме открытых собраний по отчету о возможных воздействиях на окружающую среду к планам горных работ на добычу золотосодержащих руд на месторождении Прогресс (участки №№1, 2) и поверхностного комплекса производственных объектов. Географические координаты участка и географические координаты территории воздействия 49° 01' 28,00" С, 76° 32' 31,00" В.

Дата, время и место начала проведения общественных слушаний:

23.07.2024 г. в 11:00 ч. по адресу: Карагандинская область, Каркаралинский район, Томарский с.о., с.Томар, ул.Мади, 16 (школа №22), а также посредством ZOOM конференции: Идентификатор конференции: 765 0293 8427 Код доступа: gd6Spw.

Документация по проекту размещена на ЕЭП <https://ecoportal.kz> и на сайте МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=ru>, в разделе «Общественные слушания».

Замечания и предложения принимаются по адресу: г. Караганда, ул. Лободы 20, тел 8 (7212) 56-81-66, expertiza.upr_krg@mail.ru, ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Карагандинской области».

Дополнительную информацию можно получить у разработчика отчета: ТОО «Еко Јег» - ecojer@mail.ru, Тел.: +7-700-722-43-56.

Инициатор намечаемой деятельности — ТОО «Тау-Кен Прогресс», БИН 140440008838, Юридический адрес предприятия: Республика Казахстан, Карагандинская область, Караганда г.а., г.Караганда, р.а. им. Казыбек Би, улица Молокова, строение 112, н.п. 5. email: tk-progress@mail.ru

Назар аударыңыз қоғамдық тыңдаулар туралы хабарландыру!

"Тау-Кен Прогресс" ЖШС Прогресс кен орнында (№№1, 2 учаскелер) және өндірістік объектілердің Үстірт кешенінде құрамында алтыны бар кендерді өндіруге арналған тау-кен жұмыстарының жоспарларына қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп бойынша ашық жиналыстар нысанында қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарлайды. Участкенің географиялық координаттары және әсер ету аймағының географиялық координаттары 49° 01' 28,00" С, 76° 32' 31,00" Ш.

Қоғамдық тыңдаулар өткізудің басталу күні, уақыты және орны: 23.07.2024 ж.сағат 11: 00-де Қарағанды облысы, Қарқаралы ауданы, Томар а. о., Томар а., Мәди к-сі, 16 (№22 мектеп) мекенжайы бойынша, сондай-ақ ZOOM конференциясы арқылы: конференция идентификаторы: 765 0293 8427 қолжетімділік коды: gd6Spw.

Жоба бойынша құжаттама БЭП-те орналастырылған <https://ecoportal.kz> және ЖАО сайтында <https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=ru> "қоғамдық тыңдаулар" бөлімінде.

Ескертулер мен ұсыныстар мына мекенжай бойынша қабылданады: Қарағанды к., Лобода к-сі, 20, тел 8 (7212) 56-81-66, expertiza.upr_krg@mail.ru, "Қарағанды облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы"ММ.

Қосымша ақпаратты есепті әзірлеушіден алуға болады: "Еко Јег" ЖШС - ecojer@mail.ru, Тел.: +7-700-722-43-56.

Жоспарланған қызметтің бастамашысы-"Тау-Кен Прогресс" ЖШС, БИН 140440008838, кәсіпорынның заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Қарағанды облысы, Қарағанды к. а., Қарағанды к., р. а. Казыбек би, Молоков көшесі, 112 ғимарат, н.т. 5. email: tk-progress@mail.ru.

Доклад

Золоторудное месторождение «Прогресс» расположено в Каркаралинском районе Карагандинской области, в 130 км юго-восточнее Карагайлинского рудника и в 90 км от ж.д. станции рудника Кентобе.

Все производственные объекты, входящие в технологический комплекс отработки месторождения «Прогресс» расположены на территории его геологического отвода.

Между месторождением и пос. Карагайлы 120 км – автогрейдер с твердым покрытием и 10 км – полевые грунтовые дороги. Поблизости от месторождения в 11 км на юг расположен поселок Томар, который сообщается с районным центром автогрейдером. Район характеризуется довольно развитой сетью электроснабжения.

Месторождение Прогресс не входит в водоохранную зону и полосу ближайших водных объектов.

В зоне воздействия объекта отсутствуют земли лесного фонда и особо охраняемые природные территории.

Населённые пункты, санитарно-профилактические учреждения, зоны отдыха, историко-архитектурные и природные памятники, охраняемые законами Республики Казахстан в районе проектируемой деятельности, отсутствуют.

Общий производственный процесс промышленной разработки месторождения «Прогресс» основан на комплексном использовании отдельных участков недропользования и землепользования, составляющих единое горнодобывающее предприятие – рудник «Прогресс», основным их предназначением является:

Участки недропользования № 1 «Северный» и № 2 «Южный» – ведение открытых горных работ (карьерная выемка) по добыче полезного ископаемого.

Участки землепользования «Промплощадка» и «Вахтовый поселок» – данные участки являются поверхностным комплексом производственных объектов обеспечения основного производства рудника. Функционально, к поверхностному комплексу объектов обеспечения основного производства рудника относятся:

- Объекты энерго и ремонтно-складского хозяйства.
- Административный и технический блоки управления производством.
- Объекты первичной переработки и сортировки добываемой руды.
- Объекты жизнеобеспечения предприятия.
- Объекты временного проживания (в течении вахты) производственного персонала.
- Сеть транспортных и инженерно-технических коммуникаций.

Мощность карьера участка №1 «Северный»

Исходя из расчетных параметров ведения горных работ, мощность карьера определена равной 23,5 тыс. т руды в сезон (в год).

Производительность карьера по отработке вскрыши в среднем составит 244,4 тыс. м.³ в сезон (в год).

Исходя из величины промышленных запасов руды, при заданной мощности, карьер будет эксплуатироваться в течение 9 лет.

Мощность карьера участка №2 «Южный»

Исходя из расчетных параметров ведения горных работ, мощность карьера определена равной 9,2 тыс. т руды в сезон (в год).

Производительность карьера по отработке вскрыши в среднем составит 90,16 тыс. м.³ в сезон (в год).

Исходя из величины промышленных запасов руды, при заданной мощности, карьер будет эксплуатироваться в течение 8 лет.

Началом эксплуатации участка (карьера) следует считать II квартал 2025 года.

Режим работы рудника

Отработка запасов руды по участку №1 Северный и № 2 «Южный» месторождения «Прогресс» предусматривается вахтовым методом только в тёплый сезон времени года. Продолжительность сезона оценивается в шесть месяцев – с мая по октябрь.

Число рабочих дней в сезон по добыче принято 184 в 2 смены продолжительностью по 12 часов каждая.

По вскрышным и отвальным работам также – 184 дня в 2 смены продолжительностью 12 часов каждая.

На буровзрывных работах – 125 дней в одну смену продолжительностью 12 часов.

Режим работы карьера – вахтовый, с продолжительностью вахты - 15 суток.

Порядок отработки карьера

Проектом принимается:

- Последовательная отработка рудных залежей в нисходящем порядке (от верхнего горизонта к нижнему). При этом предусматривается параллельное вскрытие и подготовка нижележащего горизонта (без ведения добычных работ).
- Разработка добычных и вскрышных уступов, слагаемых рудой и скальными породами, производится с предварительным рыхлением (методом буро-взрывных работ).
- Разработка верхних уступов, содержащих глинистые породы, производится без предварительного рыхления.

Количество нормируемых эмиссий в окружающую среду при эксплуатации м.

Прогресс составит:

- на 2025 год – 153,0798686 тонн;
- на 2026 год – 120,9180421 тонн;
- на 2027 год – 120,7866921 тонн;
- на 2028 год – 120,3926471 тонн;
- на 2029 год – 119,3450521 тонн;
- на 2030 год – 118,9510071 тонн;
- на 2031 год – 118,9510071 тонн;
- на 2032 год – 118,9510071 тонн;
- на 2033 год – 97,35669586 тонн.

В ходе планируемой деятельности определено 70 источников выбросов загрязняющих веществ. Из них 2 организованных и 68 неорганизованных источников выбросов вредных веществ. В ходе планируемой деятельности будут выбрасываться загрязняющие вещества 1-4 класса опасности 13 наименований.

На промышленной площадке месторождения Прогресс планируется образование 6-ти видов отходов, из них: 5 – неопасных, 1 – опасный:

Вскрышные породы, Промасленная ветошь, Твердые бытовые отходы (ТБО), Огарки сварочных электродов, Отходы РТИ, Зола и золошлаки

Объем захоронения отходов:

Год	2025	2026-2032	2033
Вскрышная порода, тонн	301500	677484	482355

Объем накопления отходов - 18,4 т/год

Все отходы, за исключением вскрышной породы, временно накапливаются на промплощадке и передаются специализированным организациям на утилизацию

- ✓ Ближайший водный объект река Тендык на расстояние 15 км и река Айгыржал на расстояние 18 км.
- ✓ Месторождение Прогресс не входит в водоохранные зоны и полосы ближайших водных объектов.

Водоснабжение месторождения

В качестве источника водоснабжения для обеспечения участка №1 «Северный» и участка №2 «Южный» предусматривается:

- Использование привозной воды для хозяйственно-питьевых целей.
- Использование карьерных вод на обеспечение на производственные нужды.

Водоотведение месторождения

Канализация участка

Проектом предусматривается устройство возле здания диспетчерской надворной уборной с бетонированной выгребной ямой ёмкостью до 2 м³, а возле передвижных обогревательных пунктов – установка биотуалетов. По мере заполнения выгребной ямы, проектом предусматривается транспортировка сточных вод и фекальных отложений на близлежащие очистные сооружения с помощью ассенизаторской машины на базе КамАЗ 65115.

Водоснабжение производственных объектов (промплощадка и вахтовый поселок)

Хозяйственно-питьевое водоснабжение

Обеспечение объектов проектируемых участков питьевой водой предполагается из резервуаров хранения хозяйственно-питьевой воды, установленных на территории Вахтового поселка. Доставку питьевой воды к объектам Промплощадки предусматривается производить в пищевых емкостях объемом по 40 литров, с последующим её разливом в инвентарные пищевые бачки, снабженными краниками и рукомыйки, установленные в каждом определенном помещении по всем объектам участка. В целях обеспечения надлежащих санитарных условий, вода в пищевых баках обновляется ежесменно.

Использование воды в производственных целях

К производственным целям относятся:

- Пылеподавление рудного склада ДСК.
- Пылеподавление при процессе дробления и сортировки руды.
- Пылеподавление на внутриплощадочных и межплощадочных автодорогах.

Проектом предусматривается производить забор воды на обеспечение собственных нужд объектов Промплощадки из зумпфов карьеров.

Комплекс мероприятий по уменьшению выбросов в атмосферу:

- упорядоченное движение транспорта и другой техники по территории предприятия;
- применение новейшего отечественного и импортного оборудования, с учетом максимального сгорания топлива и минимальными выбросами ЗВ в ОС;
- своевременный техосмотр и техобслуживание автотранспорта и спецтехники;
- соблюдение нормативов допустимых выбросов.

Мероприятия по охране недр и поверхностных/подземных вод:

- недопущение разлива ГСМ;
- хранение отходов осуществляется только в специализированных контейнерах, размещенных на предварительно подготовленных площадках с непроницаемым покрытием;
- соблюдение санитарных и экологических норм;
- контроль за водопотреблением и водоотведением предприятия

Мероприятия по предотвращению и смягчению воздействия отходов на окружающую среду:

- отдельный сбор отходов;
- использование специальных контейнеров или другой специальной тары для временного хранения отходов, установленных на оборудованных площадках;

- содержание в чистоте контейнеры, площадки для контейнеров, близлежащую территорию, оборудовать контейнерные площадки в соответствии с санитарными нормами и правилами.

СПАСИБО ЗА ВНИМАНИЕ